

A Pécsi Ítéltábla a dr. Cseszár Zsuzsanna Judit ügyvéd (fél címe) által képviselt N G (címe) felperesnek - a Dr. Kovács Orsolya Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Orsolya ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2017. június 14. napján kelt 4.P.21.036/2016/19. számú - 30. sorszám alatt kiegészített - ítélete ellen az alperes által 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes által Pf.VI.20.137/5. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgyát érintő fellebbezett részében helybenhagyja.

A perköltség viselésére vonatkozó fellebbezett részében megváltoztatja, és az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 83.500 (nyolcvanháromezer-ötszáz) forintra felemeli.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét mindegyik fél maga viseli.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - a felperes 8.000 (nyolcezer) forint, az alperes 16.000 (tizenhatezer) forint le nem rótt fellebbezési, illetve csatlakozó fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **si**-magyar kettős állampolgársággal rendelkező N G- a felperes peres eljárás megindítását követően elhunyt házastársa, a per korábbi I. rendű felperese - és a **si** állampolgárságú N G felperes 1999-ben költöztek **Mra**, a **Gy, G** utca 1. szám alatti ingatlanba. Az alperes és házastársa 2008. évtől voltak szomszédai a felpereseknek, kapcsolatuk 2012 őszén megromlott, azóta a két család birtok-, szomszéd- és személyiségi jogi vitában áll egymással.

2015. július 22-én az alperes a telekhatáron lévő vaskerítésen „Si tolvajok, köszönjük a takarítást, de nem kérünk belőle” feliratú táblát helyezett el, majd azt áthelyezte, végül egy hét elteltével eltávolította.

A Keszthelyi Járásbíróság 9.B.35/2016/6. számú jogerős ítéletével az alperest bűnösnek mondta ki rágalmazás vétségében, ezért egy évre próbára bocsátotta. Az idős felpereseket a valóltan tényállítást tartalmazó felirat lelkileg megviselte.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette becsületüket és jóhírnevüket a „si tolvajok” kifejezés használatával, emiatt személyenként 200.000 forint sérelemdíj, valamint a jogsértéstől számított törvényes mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kérték kötelezni.

Az alperes ellenkérelmében a személyiségi jogsértés megállapítása tekintetében a kereset teljesítését nem ellenezte, a sérelemdíj megfizetésére irányuló részében azonban annak elutasítását kérte a jogsértés csekély súlyára és N G büntetőeljárás során tanúsított megbocsátására tekintettel.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek becsülethez és jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2015. július 22-én ingatlanán az alábbi feliratú táblát helyezte el: „Si tolvajok, köszönjük a takarítást, de nem kérünk belőle”. Kötelezte az alperest a felperesek mint egyetemleges jogosultak javára 200.000 forint sérelemdíj, ennek 2015. július 22. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, és 66.100 forint perköltség megfizetésére. Rendelkezett a feljegyzett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről, míg egyebekben a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42.§ (2) bekezdése, 2:43.§ d) pontja, valamint 2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az alperes elismerésére figyelemmel teljesítette a keresetet a személyiségi jogsértés megállapítása iránti részében. Az alperes védekezésével szemben úgy foglalt állást, hogy a jogsértés semmiképpen nem értékelhető olyan csekély súlyúnak, amely kizárná a sérelemdíjban való marasztalást. A bizonyítás eredményeként éppen az volt megállapítható, hogy a felperesek számára a valótlan és bántó kijelentés ténylegesen is lelki megterhelést okozott. A sérelemdíj összegének meghatározásánál értékelte egyrészt a felperesek idős korát, megrendült egészségi állapotát, másrészt az alperes megbánását, továbbá azt a körülményt, hogy a táblát csak a felperesek ingatlanáról lehetett látni. Az alperesnek azt az állítását, hogy N G a tettét megbocsátotta, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem fogadta el. A perben kihallgatott tanúk vallomását egyébként is kisebb súllyal értékelte, mert arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek képviselője a tanúkat kihallgatásuk előtt felkészítette. A perköltség viseléséről az 1952. évi Pp. 81.§ (2) bekezdése alapján rendelkezett, a felperesek jogi képviselőjének munkadíját a pertárgy értékéhez viszonyítottan mérsékelte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását és a sérelemdíjban való marasztalásának mellőzését kérte. A fellebbezésben foglaltak szerint a sérelemdíj összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felek közötti súlyos konfliktusokkal, perekkel terhelt, rossz szomszédi viszonyt, a 2015. július 22. napján történteket kiragadta az események láncolatából. Így nem értékelte, hogy N G a Gy 00/1 helyrajzi számú, 7 m² alapterületű, a felek közötti vita alapját képező ingatlanrészre több esetben rakott ki hulladékot, levágott lombot, amely magatartás ellen tiltakozva helyezte el a sérelmezett feliratot. Állította, hogy korábban a felperesek is egy sértő tartalmú táblát tettek ki a kerítésre, amelyben arra utaltak, hogy ő és házastársa a talajt mérgezte. Hivatkozott arra is, hogy a N G őt és házastársát több ízben sértegette, nem volt hajlandó megbeszélni a problémákat, és a bocsánatkérést nem fogadta el. Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem vette tekintetbe megbánását, valamint teljesítőképességének hiányát. Munkaviszonnyal nem rendelkezik, több hozzátartozóját elvesztette, és súlyos betegségből való gyógyulása, nyugalma érdekében költözött a perbeli ingatlanba.

A felperes az elsőfokú ítélet ellen csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben kérte annak részbeni megváltoztatását, a sérelemdíj összegének 400.000 forintra, az ügyvédi munkadíjnak a

megbízási szerződés szerinti 63.500 forintba történő felemelését, továbbá az elsőfokú ítélet indokolásából annak a megállapításnak a mellőzését, hogy a felperesi jogi képviselő a tanúkat kihallgatásuk előtt felkészítette. Álláspontja szerint hangsúlyozottan kell figyelembe venni, hogy az alperes bűncselekménynek is minősülő személyiségi jogot sértő cselekménye egészségi állapotára is kihatott, meglévő betegségei súlyosbodtak, az alperes magatartását szándékosan és ismétlődően fejtette ki, annak célja kifejezetten a személyük megsértése volt. Megismételte, hogy a táblát az ingatlanokra érkező ismerősök és a konyhafelújítást végző szakemberek, összesen mintegy tíz ember biztosan látta, de azt az ingatlan előtt elsétáló, oda betekintő ismeretlen járókelők is olvashatták. Megítélése szerint a per tárgyára, a számos tárgyalásra, és jogi képviselője írásban is kifejtett képviseleti tevékenységére figyelemmel az elsőfokú bíróság indokolatlanul mérsékelte a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj összegét, míg a készkiadásként igényelt útiköltséget az indokolást mellőzve nem ítélte meg. Tagadta, hogy jogi képviselője a tanúkat kihallgatásuk előtt felkészítette volna, állítása szerint csupán a helyszínt tekintette meg.

A felek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel érintett rendelkezéseinek a helybenhagyására irányult.

Az alperes fellebbezése nem alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése kisebb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította, amelyet a másodfokú bíróság - a fellebbezési eljárás adatai alapján - mindössze azzal egészít ki, hogy N G 2017. december 6. napján elhunyt a felperes, aki 2018. szeptemberében a perbeli ingatlant értékesítette.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által - a fellebbezéssel érintett körben - levont jogi következtetésekkel és érdemi döntésével is egyetértett.

A felek nem támadták az elsőfokú bíróság ítéletének a jogsértést megállapító rendelkezését, így a másodfokú bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy e jogsérelemre tekintettel a felperes - úgyis, mint a perindítást követően elhunyt házastársa jogutódja - jogosult-e sérelemdíjra, amennyiben igen, milyen összegben.

A Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli jogsértés olyan nem vagyoni sérelmet okozott a felperesnek, illetve elhunyt házastársának, amely mindenképpen alapul szolgál az alperes sérelemdíjban való marasztalásához. A táblára írt „si tolvajok” felirat sértette a felperes és házastársa becsületét, utalva állampolgárságukra is, amely alkalmas volt arra, hogy számukra súlyos megrázkódtatást okozzon. Kétségtelen tény, hogy a felek között a viszony a telekvitára visszavezethetően megromlott, számos konfliktus fakadt az egymás mellett élésből, mindez azonban nyilvánvalóan nem jogosította fel az alperest a felperes és volt házastársa személyét sértő kijelentések megtételére.

Helyesen vette számításba az elsőfokú bíróság azokat a körülményeket is, amelyek a sérelemdíj összegét meghatározzák. Ebben a körben nem volt jelentősége annak, hogy a magatartás egyúttal

bűncselekményt is megvalósított, hiszen az azzal kapcsolatos hátrányos jogkövetkezményeket a büntető bíróság már levonta, és az alperessel szemben alkalmazta. A jogsértés ismétlődő jellege sem állapítható meg, mert a tábla ugyan egy alkalommal áthelyezésre került, ténylegesen azonban egy, megközelítőleg egy hét - tíz nap időtartamban fennálló jogsértő cselekmény róható az alperes terhére. A sértő feliratot mintegy tíz ember látta, de a tanúvallomások szerint leginkább akkor, ha arra felhívták a figyelmüket (Zalaegerszegi Törvényszék 4.P.21.036/2016/19. számú jegyzőkönyv).

A felperes elhunyt házastársának egészségromlása, halála, továbbá a perbeli ingatlan értékesítése és a jogsértés közötti okozati összefüggést a peradatok alapján megállapítani nem lehetett, mint ahogy a talajmérgezésre figyelmeztető tábla szerzőjét és hatását sem. Az alperes megbánását az elsőfokú bíróság vizsgálta, annak viszont a sérelemdíj összegének megállapításánál jelentősége nem volt, hogy az alperes teljesítőképessége fennáll-e.

Mindezek alapján - a Ptk. 2:52.§ (3) bekezdésében foglalt szempontokat is szem előtt tartva - az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a felperest és volt házastársát megillető sérelemdíj összegét - a káridőponti ár- és értékviszonyok alapulvételével - 200.000 forintban és annak kamataiban. A másodfokú bíróság ennek az összegnek sem felemelésére, sem leszállítására indokot nem látott, ezért a per főtárgyát érintő fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Alaposnak találta ugyanakkor a felperesnek az elsőfokú ítélet indokolását támadó csatlakozó fellebbezését.

M H tanú nem vitásan azt vallotta, hogy a felperes a jogi képviselőjének jelöltje, valamint a per továbbá tanúi jelenlétében megmutatta a tábláról készült fényképet, és elmagyarázta, hogy milyen kijelentést tartalmaz. Arra vonatkozóan ugyanakkor nincs peradat és a tanúvallomásokból sem következik, hogy a képviselő utasításokat adott volna, vagy elvárásokat fogalmazott volna meg a tanúk vallomásának tartalmával kapcsolatban. **B L**, illetve tanú 2 éppen azt mondták el, hogy a táblát csak akkor vették észre, amikor felhívták rá a figyelmüket. **M H** hangsúlyozta, hogy ismeretei elmondásból származnak, tanú 2 olyan tartalmú tanúvallomást tett, hogy az utcáról biztos nem lehetett látni a táblát. A tanúvallomások további részletei pedig olyan eseményekre utaltak, amelyek az egyéb peradatokból, illetve a büntetőeljárás irataiból már ismeretesek voltak. Mellőzi ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásából azt a következtetést, hogy a felperesi képviselő a tanúkat felkészítette. Hangsúlyozza ugyanakkor, hogy lelkiismeretes ügyvédi munka mellett sem indokolható, hogy a jogi képviselő a tanúként kihallgatni kért személyek jelenlétében kíváncson meggyőződni valamely, a per szempontjából jelentős tényről. Ez az eljárás aggályos, és felvetheti a tanúk jogszerűtlen befolyásolásának gyanúját.

Ugyancsak alaposnak találta a másodfokú bíróság a perköltség összegét sérelmező csatlakozó fellebbezést. A megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj a tárgyalások számára és a kifejtett képviseleti munkára tekintettel eltúlzottnak nem tekinthető, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján 83.500 forintra felemelte, és ennyiben az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség összegét érintő fellebbezett részében az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta. Az útiköltség tekintetében a csatlakozó fellebbezés téves érvelést tartalmazott, azt 20.000 forint összegben az elsőfokú bíróság is megítélte.

Az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban felmerült költségét mindegyik fél maga viseli. A perben fennálló tárgyi illetékfeljegyzési jogra figyelemmel le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján határozott.

Pécs, 2019. január 31.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró